Anul XXIV — Orăştie, la 2 Decemvrie 1926 — Preţul unui număr 3 Lei. — Nr. 50.

LIBERTATEA

Abonamentul: „Libertatea" (4 pag.) numai 100 Lei pe an. „Foaia Interesantă" (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primeşte cu 150 Lei pe an şi capătă şi „Plugarul Luminat", fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor. Apare JOIA. Director: Ioan Moţa.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimişi în banii ţării aceleia în preţ de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacţia şi Administraţia: Orăştie (jud. Hunedoarei).

1 Decembre.

Deşi înainte cu 3 ani, cei în drept au hotărît, că sărbarea zilelor mari naţionale, cari ne aduc aminte de întâmplări hotărîtoare în viaţa neamului şi a ţării, — să se sărbeze toate de-odată, la 10 Maiu, dând cu atât mai multă strălucire acelei zile, — totuşi, noi Ardelenii nu putem trece în tăcere peste ziua de *1 Decemvrie*, care ne aduce aminte de marea hotărîre luată de poporul românesc din Ardeal, Bănat şi Crişana, *de a se rupe din legăturile sale cu Ungaria şi a se uni cu Regatul României!* Şi dacă nu ni o prescrie nici un calendar, nici un ordin dela stăpânire, ni o cere sufletul nostru bucuros de a fi trăit acea zi şi a o putea azi pomeni... Cu cât mai mult se îndepărtează de noi, cu atât o vedem mai strălucitoare, mai plină de bărbătească vrednicie.

„Asociaţiunea" dela Sibiiu a stăruit şi în anul de faţă, ca şi în alţi ani, ca slujitorii culturii şi sufletului românesc din Ardeal şi Bănat, să sărbeze ziua aceasta cu cuviinţă. La Orăştie, vrednicele noastre Şcoale naţionale şi-au împlinit şi de data asta nobilul rol de înainte mergătoare şi, lăsându-i Despărţământului „Asociaţiunii" partea sa, au ajutat la reuşita sărbării. S'a organizat anume pe azi seară, Mercuri 1 Dec. la ora 8, în sala de teatru a hot. „Central", Comemorarea (pomenirea) *unirii* Ardealului (înţelege totdeauna şi Bănatul şi Crişana) cu Patria-mamă, după un bogat program: Corul „Liceului A. Vlaicu" a cântat, ca deschidere a seratei, „Imnul Naţional", apoi „Marşul Legionarilor", „Marş Ostăşesc", Pe-al nostru steag şi Imnul Vânătorilor; iar corul Elevelor dela Şcoala secundară de fete gr. I. a cântat „Fetele casnice" şi „Isus Prunc"; elevi şi eleve au declamat; fetele şcolii primare au jucat „Vedenia" cu jocul naţ. Hora, elevii Şcoalei de băieţi au jucat „Banul Mărăcine", — iar cuvântul sărbătoresc despre *„1 Decembre 1918"*, l'a rostit dl prof. P. Ionescu.

Şcolile noastre şi-au plinit şi de data asta în chip vrednic de laudă rostul lor, de a ajuta ca Românii de aici să dee un semn de viaţă care să le fie spre laudă.

M. Sa Regele

s'a simţit zilele astea mai bine, încât a lucrat cu câţiva Miniştri, i s'a dat voe la o hrană mai bună. Numai de i-ar sporî D-zeu întărirea sănătăţii, spre pacea şi binele ţării.

M. Sa Regina soseşte în ţară în 3 Dec., acum Vineri. — Se va da voe şi fostului Principe Carol să vie să se mai vadă cu augustul său părinte bolnav.

Pentru „Căminul Cultural Creştin",

(Casa Studenţilor).

Am mai primit dela:

Iosif Mândruţ din Detroit, Mich. (America) 650 Lei trimişi de odată cu abonamentul la foile noastre; — dl Emil Şoşdean din Deta 250 Lei; — Petru Ghiocel din Sacul 100 Lei; — Iosif Bela din Bisj 40 Lei; — Mihai Pantea, Viţel, 28 Lei; — Dumitru Sângeorzan din Tiha Bărgăului 25 Lei; — Petru Faur din Vulcan 10 Lei; — Avrămuţ Igna din Dobroţ 10 Lei; — Iacob Gălmar din Vingard 10 Lei.

De tot azi . . Lei 1.123·—
Din Nr. 46 . . „ 257.710·—
De tot la „Lib." Lei 258.833·—

Pentru N. Totu,

tinerul care a răzbunat pe profesorii români huiduiţi şi bătuţi de vipera jidovească David Falik, — azi închis în „Inchisoarea Centrală" din Cernăuţi, — am primit următoarele ajutoare:

Red. „Libertatea" . . 400 Lei
V. F. Farca, St. N.-Mare 300 „
G. Moldovan, cont. Sibiu 50 „
Până azi 750 Lei

Banii i-s'au trimis la închisoare.

Rogăm trimiteţi ajutoarele sau la noi, sau de-adreptul pe adresa: Nic. Totu, Inchisoarea Centrală, Cernăuţi.

Din Sfatul Ţării.

In fiecare zi jumătate de oră e loc de „comunicări" (adecă împărtăşiri, aduceri la cunoştinţă pe cari deputaţii le aduc Miniştrilor despre felurite stări şi nemulţumiri în ţară, pentru cari cer îndreptare). Apoi să trece la lucrul de căpetenie al adunării. Acum e la rînd, ca lucru de căpetenie: pregătirea Răspunsului la Cuvântul Tronului. M. Sa Regele a deschis Adunarea cu o vorbire care e program (plan de lucrare) a guvernului. Deputaţii şi Senatorii pregătesc, prin desbatere pe larg, Răspunsul la „Mesaj" (la Cuvântul de deschidere). Aci vorbesc despre toate, atingând în bine sau în rău politica guvernului, oglindită în Cuvântul Tronului (întocmit de Miniştri).

In Adunarea Deputaţilor s'a repezit la cuvânt aproape cel dintâi un deputat jidan, certând guvernul şi toată ţara pentru-că ar fi prea „nedreaptă" în purtarea sa cu jidanii... Unul, Gendrich, se plânge că mişcarea antisemită (potrivnică Jidanilor) se lăţeşte tot mai tare şi prinde rădăcini în Basarabia! Deputatul basarabean Buzdugan zice că nu-i drept. Dar jidanul trebue că ştie ce ştie, el simte cutremurul de pământ ce se pregăteşte sub picioarele lor şi acolo.

— Venind la rînd Joia trecută interpelarea la care se sufulcase Mayer Ebner, îndrăzneţul evreu bucovinean, preşedintele vesteşte că jupânul nu e de faţă, îşi amână interpelarea, căci e beteag de „nervozitate la inimă..." Vădit, jidanul fuge de desbaterea lucrului la care se sufulcase: a vorbi despre omorul dela Cernăuţi.

Deputatul Brăescu: (întorcându-se spre d. prof. Cuza): Va fi bolnav din pricina d-voastre! (Rîsete).

Când a venit rîndul ca d-l Cuza să şi desvoalte interpelarea pe care a pus'o în legătură cu alui Ebner, — preşedintele a spus că se amână şi asta până va fi aci Ebner.

Dl Cuza: Boala de nervi de care sufere d. Ebner, mă sileşte să mi amân interpelarea; nu vreau ca interpelarea (vorbirea) mea să-i îngreuneze boala. (Rîsete).

La Senat.

Rabinul Ţirelsohn (ales ca şi Ebner pe lista Partidului averescan!) a rostit în 25 Nov. o vorbire obraznică de tot. A spus că mişcarea antisemită (contra jidanilor) e o ruşine pentru ţara „noastră"!.. (Zeci de voci se ridică împotriva lui, dar el o dă cu bot gros înainte). Slăveşte vrednicia şi tăria poporului evreesc prin decursul veacurilor...

Un senator: Vorbirea asta ţine o la Palestina!

Rabinul ocăreşte mai departe lupta antisemiţilor, care e foarte păgubitoare ţării (îi doare, vezi d'ta, tare de ţară!) Cere cele mai aspre măsuri împotriva acestei mişcări, folosind cuvinte obraznice despre cei ce o sprijinesc, — (şi cari, fireşte, sunt toţi Români şi creştini!)

In şedinţa următoare senatorul Meţulescu spune că a luat la cunoştinţă cu durere, că un senator a cutezat a rosti aci atâtea neadevăruri vătămătoare despre poporul român, slăvind poporul evreesc!

Patriarhul: *Ei sunt stăpâni în ţară!..*

Mai vorbesc şi alţii scârbiţi de cutezanţa rabinului, — după care:

Preşedintele Senatului General Coandă dă ordin (poruncă) *ca vorbirea jidanului* să nu se tipărească în „Monitorul Oficial" (gazeta ţării) ca una ce nu-i vrednică a rămânea pomenită acolo.

— In şedinţa următoare, rabinul, jignit de hotărîrea Senatului de a nu îngădui ca vorbirea lui să se tipărească în gazeta ţării, — şi-a dat abzicerea din postul de Senator „ales" la Lăpuşna (Basarabia).

Senatul a primit abzicerea lui cu 80 voturi pentru primirea ei (sau: darea lui afară!) şi numai 17 contra.

Saşii află că: n'avem drept a cuceri oraşele!..

Starea atât de nefirească în care se găseşte ţara noastră românească, de a avea noi aproape în întregime satele, iar oraşele, cari sunt smântâna ţinuturilor, să fie cu totul streine, să se hrănească din rîurile de bogăţie ce le împing asupra lor satele din jur, şi totuşi ele, oraşele, să fie duşmanul de moarte al satelor ce le îndoapă cu toate bunătăţile, — starea asta dă de gândit la tot mai mulţi buni patrioţi români. Noi am scris despre acest lucru de repetite ori.

Mai nou ziarul „Universul" a adus, din peana dlui Const. Bacalbaşa, un articol, în care stăruie pentru ajutorarea cu toate puterile statului, ca Românii să *străbată în oraşe, românizându-le!*

Articolul nu a plăcut gânditorilor politici dela foaia săsească din Sibiiu „S. D. Tageblatt", cari au răspuns prin un articol, în care spun, că aceea ce d. Bacalbaşa cere prin marele ziar român, sunt cereri „adânc duşmănoase" lor, Saşilor, şi celorlalţi vechi stăpâni ai oraşelor ţării!..

Dl Bacalbaşa la bine peste picior această cîudată părere a ziarului sănesc, care crede, că năzuinţele de românizare a oraşelor ar fi un gând duşmănos faţă de neamurile minoritare (streine), şi că, pentru a nu ne arăta „duşmănoşi", ci mână largă în darea de „libertate", pentru care să vrednicim laudele lor (şi rîsul în pumni), — noi trebue să ne împăcăm cu gândul de a rămânea pentru totdeauna aceea ce suntem azi: un neam de săteni, cu oraşe în cari neamurile streine să fie domnitoare. Cu alte cuvinte: noi tot zăr, ei tot smântână în ţara asta.

Se îndură altfel să spună ziarul săsesc, că unei „desvoltări firesti" ei nu se împotrivesc, că nu se pot împotrivi, — „ne vom împotrivi însă cu toată puterea, unor măsuri organice şi metodice" (adecă unor măsuri rînduite după un plan înainte chibzuit, întocmit şi urmărit!)

Cu alte cuvinte: Dacă chiar intră şi câte un Român ici-colea, prin puterea lui, în oraş, n'avem ce-i face, dar dacă statul român, stăpânirea românească, va chibzui ea însăşi un plan după care să ajute pe Români a străbate mai cu putere şi mai în grabă în oraşe, — acestei străbateri plănuite şi ajutate, *ne vom împotrivi (?!)* cu toată puterea!

Cum şi-or fi închipuind politicii dela gazeta săsească aceasta împotrivire, — nu prea putem pricepe!

Când adecă, — în curând — Şcolile noastre de Arte şi Meserii şi cele de Comerţ, ne vor da întâiele „batalioane de asalt" de meseriaşi bineprégătiţi, şi va veni societatea românească şi stăpânirea românească şi-i va aşeza în oraşe (şi astfel şi în oraşele săseşti) şi va începe lupta de luminare a poporului nostru care încunjură ca o mare acele oraşe, ca să-i sprijinească cu toţii pe acei soli ai românismului în acele oraşe, — demnealor se vor *„împotrivi cu toate puterile"* la această cucerire a noastră? Dar cum îşi închipue aceasta împotrivire? Când D-zeu va lumina acest popor român, — şi îi va lumina în curând, — nu va mai fi putere omenească, care să-i oprească din luarea cu asalt a cetăţuilor streine ce sunt azi oraşele în mijlocul său! Concetăţenilor nostri Saşi un singur lucru le am putea spune: De ce te temi, nu vei scăpa!

De încheere foaia săsească ne dă şi o învăţătură, par'că ne-ar spune cêva nou; — zicând: Ştim şi noi că sunt pe aici şi oraşe de acelea, cari îşi datoresc fiinţa şi desvoltarea lor (streină) unei colonizări (aduceri) după un plan înainte statorit, de cetăţeni şi meseriaşi din neamul statului „interesat" (adecă a statului unguresc de mai nainte, a cărui nume însă ne sileşte a-l numi).

Asta însamnă: Intoarce-ţi ochii dela oraşele mele, uite încolo prin ţară, că sunt deatule care, chiar aşa cum zici, n'au drept de viaţă aici, că au fost desvoltate în chip măestrit de stăpânirea streină de mai nainte. Cu acelea războeşte-te, pe acelea preschimbă-le, nouă dă-ne pace...

Dar politicii dela „Tageblatt"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

uită, că stăpânirea „interesată" împotriva căreia întoarce privirea neamului românesc, a fost stăpânire hotărîtoare aci abia vre o jumătate de veac, pe când şepte sute de ani nainte de ea, stăpânii „interesaţi", cari ridicau şi întăreau aci cetăţile săseşti, — au fost chiar ei, Sasii, cu ajutorul Impăraţilor dela Viena... Faţă de noi Românii din Ardeal şi pentru ţinerea noastră în stare înapoiată, nu-s mai vinovaţi Ungurii decât Saşii şi mâna germană dela Viena, care pe ei îi făcea să plutească în bunătăţi, în „Universităţi Săseşti", iar pe noi nu ne lăsau să trimitem un copil de român învăţăcel la o meserie!... Ar fi nişte rătăciţi şi nepricepuţi acei politicieni români, cari ar spune: cetăţile săseşti trebuesc „cruţate", acolo noi să nu intrăm, să nu-i tulburăm pe banii de ei...

Trecutul nostru de sângeroasă umilire, nu vorbeşte de loc despre această... bunătate a lor.

CONGRESUL studenţilor la Iaşi.

Duminecă în Nov. s'a deschis la Iaşi congresul (marea adunare) a studenţilor dela toate Universităţile şi Şcolile Inalte, cele într'un rînd cu Universităţile, din ţară.

Erau de faţă studenţi din Bucureşti, din Cluj, din Iaşi, Oradea mare, din Timişoara, din Cernăuţi, şi Basarabeni. Din fiecare loc câte-o ceată mare, de s'au făcut vre-o 4000. — Guvernul şi a plecat de data asta urechea spre ei, cu mai multă bunăvoinţă decât o făcuse guvernul înaintaş, rău sfătuit de răposatul Mârzescu. Li s'au pus anume vagoane la îndemână ca să poată călători la Iaşi şi dela Iaşi spre casă. Şi au plecat soliile de studenţi pline de tinerească vioiciune. Din Cluj au plecat cu steagul Universităţii în frunte, căutând pe tot drumul puternice cântece patriotice şi aproape neîntrerupt *»Imnul studentesc"*:

Studenţi creştini din Romînia Mare
Ne cheamă în luptă neamul românesc,
Jidanii ne sugrumă naţiunea
Şi-avutul ţării noastre-l jăfuesc!...

Pe vagoanele în cari s'au aşezat era plin de „svastici" (crucea luptătorilor creştini) şi plin de steguleţe naţionale pe la toate ferestrile şi uşile.

De aiurea tot aşa au plecat.

La Iaşi deregătoriile n'au mai pus baionetele 'n peptul lor (au învăţat minte), ci i-au lăsat să fie primiţi de fraţii lor ieşeni cum vor vrea. Aceşti i au primit cu muzica militară în frunte.

Metropolitul Pimen, cel care în rândul trecut le-a închis biserica Metropoliei, — de data asta s'a făcut „beteag" şi a lăsat să vie aceşti copii, pe care el nu-i iubeşte, să se roage lui D-zeu fără el, în marea biserică. Biserica n'a putut încape pe toţi tinerii, veniţi să se închine nainte de a-şi începe lucrările, — după obiceiul creştin.

Au trecut apoi la teatru. Străzile (uliţile) erau frumos împodobite cu steaguri tricolor. Lume privitoare multă umplea logile şi galeriile teatrului. Pe scenă în faţa salei pline, se afla Comitetul Conducător al Studenţimei, şi pe lângă el mai mulţi profesori şi fruntaşi culturali, în frunte cu dl Prof. A. C. Cuza, prof. P. Bogdan rectorul Universităţii din Iaşi, solii Primăriei şi alţii.

Şedinţa I. Dl Dănulescu, Preşedintele Uniunii naţ. a studenţilor din România, deschide Congresul.

Dl prof. Bogdan, rectorul Universităţii din Iaşi, spune că ministrul Petrovici a telegrafiat că îi pare rău a nu putea lua parte (o fi fost beteag şi el de boala Metropolitului Pimen, de a nu se simţi bine unde nu e de faţă şi Ţirelsohn şi Straucher...) — apoi salută tinerimea în numele Universităţii. Tutoveanu în numele Primăriei Iaşi.

Preşed. student Dănulescu arată apoi rostul congresului, care e: a stabili bunăînţelegere şi bună îndrumare a studenţimii de peste tot locul, spre muncă spornică, pe drumul socotit cel mai bun. Aduce mulţumiri dlui prof. Cuza pentru lupta românească ce duce şi grija părintească ce o poartă tinerimei. Mulţumeşte profesorilor cari sprijinesc mişcările tinerimei şi deregătoriilor cari au dat mână de ajutor pentru ţinerea congresului.

Dl stud. Ilie Gârneaţă salută congresul în numele Centrului studenţesc din Iaşi. — Preşed. Dănulescu propune ca dl Ilie Gârneaţă să fie ales membru de onoare al Uniunii. Primit cu însufleţire.

Dl stud. P. Angelescu salută în numele Centrului stud. din Bucureşti; — dl Noveanu în al celui din Cluj; — Fotiade în al celor dela Timişoara; — Ionaş în al celor din Oradeamare; — Cureleanu în al Federaţiei studenţimei Oltene; — Tudose Popescu în al Cernăuţenilor; — Narte în al studenţilor macedo-români; — Florescu în al celor de pe Valea-Timocului (Sîrbia); — V. Chirov în al studenţilor în teologie basarabeni, dela Chişinău.

Preşed. Dănulescu propune să fie ales dl prof. Cuza Preşedinte de onoare al Congresului, — ceea-ce se primeşte cu însufleţire.

Dl Prof. Cuza mulţumeşte şi rosteşte apoi o vorbire, în care arată drumul de lumină naţională şi creştină pe care au mers înaintaşii nostri şi pe care trebue să înainteze şi studenţimea de azi, care e conducătoarea de mâne a ţării. Trebue să năzuim să ajungem ca mâne o puternică naţiune culturală.

Dar în timp ce noi munceam şi luptam pentru desrobirea noastră culturală, s'a strecurat în mijlocul nostru, încetişor, nesimţit (tiptil) Evreul, cu garafa de rachiu subsuoară. Au venit umiliţi, tîrîtori, cerînd o bucată de pâne. Umilinţa lor şi bunătatea noastră ne-a făcut să-i primim. Dar ei au pus, până azi, stăpânire pe aproape toate ramurile de muncă şi de câştig în ţară.

Datoria d-voastră, a studenţimii de azi, a conducătorilor de mâne, este: *să apăraţi cultura naţională primejduită* şi avuţia românească, care trebue să slujească numai *Românilor!* Cine are în mâni avuţia ţării, acela stăpâneşte şi cultura ei. Noi am ajuns că, iaca, *oraşele nu mai sunt ale noastre*, — şi acestea vor da pătura conducătoare de mâne.

Cultura naţională cere, ca în fruntea ei să stee fii ai naţiunii. Această mare cerinţă sunteţi chemaţi dvoastră să o deslegaţi, cerând, ca *prin legi să se iee măsuri pentru apărare şi sprijinirea Românilor pe toate tărîmurile!*

Noi dorim să vedem o pornire mare pentru apărarea culturii naţionale, pentru-că în ea stă însaşi fiinţa noastră de neam, — şi dvoastre trebue să luptaţi când veţi intra în viaţa de sine, ca să faceţi să sporească întru toate neamul românesc şi ale lui.

Ori poate să îndure poporul românesc robia economică şi culturală în care e azi încătuşat? El nu se va da cap plecat, nu va primi nici odată cu slăbiciune, ca să moară prin sufocare (înecat, fără răsuflare).

DV. veţi putea ajuta la liberarea naţiei româneşti, urmând lupta începută, până la deplina biruinţă!

*

— In ziua a doua a prezidat Congresul dl prof. A. C. Cuza, şi s'au rostit vorbiri însemnate şi s'au luat hotăriri preţioase. Primarul oraşului a venit în persoană la şedinţă, arătându-şi bucuria de a vedea întâiul mare sfat studenţesc din toată România după unire, ţinut între zidurile vechii cetăţi culturale Iaşul. (Aci era drept să spună: după-ce adevăratul întâi Congres a fost oprit cu baionetele, nainte cu 4 ani, de rău sfătuitul fost ministru Mârzescu şi soţii săi!, fapt care a dus la: Văcăreşti, Galaţa, T. Severin!).

Dl I. Sava, student, a făcut istoricul mişcării studenţeşti, scoţând la iveală îndeosebi zbaterile studenţimii din Iaşi.

Dl I. Georgescu înţelege, că şi în celelalte Centre a fost lucrare vină ce trebue recunoscută. — Congresul le cunoaşte şi recunoaşte pe toate.

Dl Lorin Popescu pune în dezbatere cererea studenţimii pentru „numerus clausus" în Universităţi, ba pe toate tărîmurile de viaţă. Arată luminos istoria şi dreptatea acestei cereri şi a lepţelor ce s'au dat în jurul ei. Preşed. A. C. Cuza mulţumeşte în numele Congresului pentru frumosul raport şi vesteşte că Congresul primeşte cu toate glasurile ca cererea lui „numerus clausus" să fie printre punctele de căpetenie a planului de muncă şi al mişcărilor studenţimii! Toată lumea se ridică în picioare şi cântă „Imnul studenţesc!"

— In ziua a treia desbaterile au urmat înainte. Vom da amănunte din desbateri şi despre încheerea congresului, — care a avut multe părţi luminoase şi dătătoare de nădejde în desbaterile şi încheerile lui.

Din alte ţări.

Sub conducere de nebuni.

„Conducătorii" (mai drept zis stricătorii) Rusiei de azi, încep să vadă, că pe drumul pe care au apucat, — nu mai pot merge înainte, căci se înfundă în o mlaştină din care — nu mai este întoarcere.

La un Congres comunist, căpetenia lor, Rikov, a spus'o pe şleau:

„Starea noastră foarte de jos se simte peste tot locul. Vrem să facem industrializarea; de unde să luăm banii de lipsă? Cassele (Băncile populare) nu pot da decât foarte puţin. In cheerile lor arată, că abia mai au 6 la sută cruţări, pe cât aveau naainte de războiu. In vremea Impărăţiei se aduna mult mai mult din cruţări. Ţăranii aveau puşi în bănci 28 la sută (cam a treia parte) din sumele mari aflate depuse spre păstrare şi creştere. Azi ţăranii abia mai au 2 şi jumătate la sută (de 15 ori mai puţin!) în acele cruţări, ca naainte de războiu".

E o spovedanie, care arată prăpastia în care stăpânirea răilor a scufundat Rusia şi din punct de vedere a bunei stări ţărăneşti.

Dela „Liga Apăr. Naţ. Creştine".

Duminecă în 21 Nov. a avut loc sfinţire de steag al „Ligii Creştine" în comuna Bolan (Bucovina) în faţa unui popor număros, peste 3000 de oameni, fiind de faţă Preşedintele Regionalei pentru Bucovina d. profesor univ. Brăileanu, deputatul bucovinean al Ligii I. Z. Codreanu, şi alţii. Satele din jur veniseră cu steagul în frunte. S'a sfinţit steagul şi s'au rostit vorbiri frumoase de dnii Brăileanu şi Codreanu, care a pomenit versurile lui Eminescu: „Din Bolan în Vatra-Dornei, a umplut omida cornii..." „Cornii" zice dsa, sunt poporul românesc, omida — o ştiţi dv. toţi!

*

Sfinţire de steag în Bulzeşti.

Comuna Bulzeşti din plasa Avram Iancu, a avut sfinţirea drapelului Ligii Apărării Naţionale Creştine la 5 Sept. 1926.

Au binevoit a osteni la noi şi a înălţa sărbarea d. D. Safta, profesor, om cu frumoase pregătiri şi luminător al poporului, care a deschis ochii ţăranilor asupra marei primejdii a jidovismului, şi Adam Bolcu, scriitor poporal, care a însufleţit poporul prin caldele sale cuvinte. Au jurat în această zi 31 membrii înscrişi. S'au înscris apoi alţii, ajungând la 180 numărul lor. S'a sfinţit drapelul prin Administratorul parohiei, în biserica din Bulzeştii-de sus. S'a ţinut de către dl Anastasiu Roman o frumoasă cuvântare despre cauza Românismului.

Să nu fie sat în care un început macar cât acesta dela Bulzeşti, să nu se facă cât mai curând.

A. H.

Din Basarabia.

Vulpea rusească...

Când România a intrat în Basarabia, Arhiepiscopul rusesc din Chişinău Anastasie, a fost poftit să se retragă în Rusia, aci urmând să vie un Arhiereu român. Era „guvernator" al Basarabiei dl General Văitoianu. L'a petrecut pe arhiereul rus cu cinste, chiar cu oarecare paradă, la gară, dându-i şi bani de drum. Arhiepiscopul s'a retras în Rusia. Dar aci numai pat moale nu i aştepta pe capii bisericeşti, ci — gioţul bolşeviciior comunişti. De aceea sfinţia sa a fost mai cuminte. S'a dus mai departe şi s'a retras la Ierusalim, unde Ruşii au o mănăstire mare şi bine înzestrată. — Acolo trăieşte, ca, vezi Doamne, prigonit de soarte, ca faţă sfinţită rusească de sub care Românii au tras scaunul „pe nedrept". Stă el între zidurile mănăstirii din Ierusalim, dar gândul lui e mereu, nu la ţara lui cea mare şi nenorocită care ar avea lipsă de ajutorul tuturor fiilor săi buni ca s'o ajute a se ridica din iadul în care au scufundat'o mâna de evrei ce s'a cocoţat la conducerea ei, — ci el se gândeşte mereu la scaunul arhieresc din Chişinăul Basarabiei... De acesta nu se poate despărţi inima sa. Că aci e pace, e siguranţă, şi un popor bun, care nu şi-a perdut capul şi nu şi-a răsturnat cu fundu 'n sus aşezemintele sale vechi: ţara, biserica.

Şi de-acolo, din „surghiunul" său, Arhiepiscopul rusesc Anastasie ţine legătură cu unii din preoţii Basarabiei şi-i ţine oarecum legaţi în ascuns cu gândul şi cu inima de sine. Şi i-a prins foarte bine vulpoiului rus faptul, că conducerea bisericii române, pornind de cel mai bun gând, a hotărît schimbarea Calendarului, care era dovedit greşit din punct de vedere al ştiinţei. Iudată a început a şopti celor de o fiere cu el, că: iaca „Românii vă strică legea", „vă vînd catolicilor"; nu primiţi, nu vă lăsaţi!

Mulţi preoţi ruşi rămaşi încă prin Basarabia, au primit fireşte îndemnul, dar, durere, şi mulţi preoţi „moldoveni" (români), crescuţi în duh rusesc... Şi azi vedem lucrul ciudat şi nedrept, că o parte a credincioşilor moldoveni din Basarabia, nu primesc schimbarea calendarului, crezând că el prin asta „îşi apără vechea lege"... Impotriva cui? Impotriva sfatului tuturor Arhiereilor drept-credincioşi? Dar fraţii nostri basarabeni ar putea înţelege în ce rătăcire au căzut ei, şi numai din faptul, că Românii *greco-catolici* din Ardeal, apropiaţi în credinţă de biserica catolică, deşi cam vrăşmăşiţi faţă de biserica ortodoxă (pravoslavnică) *au primit şi ei* schimbarea de calendar hotărîtă de sfatul Arhiereilor ortodocşi, şi sărbează sfintele Paşti şi toate sărbătorile ce sunt legate de ele, după noul calendar ortodox, aflând că bine întemeiată a fost hotărîrea acelui sfat de Arhierei români.

Dar pe fraţii din Basarabia nu-i lasă în pace — vulpea rusească retrasă în vizuina sa dela Ierusalim! De acolo le-a trimis în primăvara asta o scrisoare, prin un preot rus, Poliacow, care e suferit de stăpânirea românească de slujeşte în Chişinău, prin care le spunea „credincioşilor săi din Basarabia", că dînsul se socoate şi azi „Cap al Bisericii din Basarabia" şi aşteaptă numai vremea potrivită, să şi iee napoi scaunul... Şi prin oamenii săi lucrează la slăbirea bisericii ortodoxe române în Ba-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

sarabia. Dovadă faptul arătat de ziarul „România Nouă" din Chișinău, ca acum 4 săptămâni, pe când Ministrul Cultelor (bisericilor) d. Goldiș, se afla în Chișinău, o ceată zdravănă dě credincioși cu capul sucit de ruși, s'au înfățișat Ministrului și i-au înaintat o scrisoare prin care-i aduc la cunoștință, că ei — ies din legătura bisericii ortodoxe din Basarabia și se socot supuși „Patriarhului din Ierusalim"..., — mai bine zis vulpoiului ascuns în vizuina de pe lângă patriarhia din Ierusalim, muscalului Anastasie, care ar răsturna așa de bucuros tot ce e azi în Basarabia românească.

Frații noștri Moldoveni din Basarabia nu înțeleg această viclenie și nu văd mâna dușmană ce stă ascunsă după aceste îndemnuri din întunerec?

Societate de Arcași în Rodna.

Ne e dat să vedem lucruri vrednice de luare aminte, dela unire încoace. Societăți și așezăminte cari mai nainte se vedeau numai prin Ardeal, azi le vezi și prin vechiul Regat și prin Basarabia, altele cari erau numai pe acolo, le avem și pe la noi. Din acest amestec de așezeminte, izvorîte din felurite gânduri, cu felurite ținte, — se va plămădi sufletul românesc unit și la fel întru toate, pe întreg cuprinsul României mărite, ceea ce și dorim cu toții.

O pildă mai nouă avem în înjghebarea (înființarea) celei dintâi „Societăți de Arcași" în Ardeal.

„Arcașii" sunt ceva deosebit bucovinean. In această țărișoară-soră Românii cei mai inimoși au început de mulți ani adunarea tineretului, dar și a bărbaților în puterea vieții, în societăți de „Arcași", un fel de *armată națională*, în afară de armata cea susținută de stat. Societățile de arcași înarmează în timp de pace sufletele celor intrați în rîndurile lor, sub steagurile lor, înzestrându-le cu lumină, cu învățătură națională, cu iubire mare de neam, dar fiind gata ca, la vreme dě nevoie, să pună mâna și pe arme, pentru apărarea drepturilor neamului lor!

Cetitorilor noștri le sunt cunoscute aceste societăți de „Arcași", căci am scris despre ei și am dat și fotografii de ale lor în „Foaia Interesantă".

Acum primim știrea, că pornirea bucovineană a trecut peste hotar în Ardeal și s'a înființat și aici, la Rodna, în ținutul Năsăudului, o astfel de „Arcășie". Iată ce ni-se scrie despre aceasta:

Societate de arcași în Rodna.

In comuna Rodna nouă (astăzi Șanț, jud. Năsăud) venind în vară (prin August) dl Florescu, căpitan de „Arcași" din Cârlibaba nouă (Bucovina), la stăruințele d-sale luminate, s'a constituit o „Societate arcășească" luându și numele de „Mihai Viteazul".

Scopul societății este: *propagandă (propoveduire) „arcășească"*, adecă: *deșteptarea și întărirea conștiinței românești pe temeiul de cunoștințe culturale și economice și sprijinirea neamului în toate năzuințele sale legiuite.*

Noua Societate și-a ales Președinte de dl Mihai Cotul, înv. dir.; Secretar — cassar: Mihail Cleșa; director al gospodarilor: Pantelemon Plorașu; ajutorul directorului: Iacob Pomohaciu; sfătuitori: Grigore Sas și Gavrilă S. Sângeorzan; Căpitan al Arcașilor: Onisim Sângeorzan; ajutorul căpitanului: Mihai P. Cotul; Comandanții de cete: Timoftei Grapini și Sevastian F. Moisii; Stegar: Pantelemon Olariu. — Controlori activi: Gerasim Popirtiac și Ștefan Flămând; controlori în rezervă: Alexandru Cotul și Petru Filipoiu; — Judecători activi: Alexă Sângeorzan, Nicolau Cotul, Ioan Domide, în rezervă: Ioniță Șot și Emanuel Olariu.

Societatea pregătindu-și și Statutele, după modelul celor din Bucovina, le-a înaintat la Tribunalul Năsăud — spre întărire. Au și fost întărite sub Nr. C. 2161/I 1925.

Astfel de societăți arcășești, conduse bine, sunt de mare însemnătate în mijlocul poporului nostru românesc, atât în comune, cât și la orașe, — și mai ales acolo unde lipitorile satelor cearcă a se încuiba, sau sunt încuibați, și sug toată dulceața din avutul bietului țăran. Prin întrunirile dese ce se pun la cale de conducători, membrii societății, și pe lângă ei și celalalt popor, aud felurite învățături, sfaturi, îndemnuri de a-și prețui neamul, de a se prețui pe sine înșiși mai mult ca pe streini, de a ținea la țară și conducătorii ei, de a asculta de legi, de a nu-și vinde pe prețul său și chiar pě sine streinilor, a cunoaște și a deosebi ce e bun și ce e rău pentru sine și pentru néamul său și de a-și cunoaște cine-s răuvoitorii și vrășmașii lui și ai poporului din care face parte, și apoi *cum trebue să se lupte și să se apere contra acelora, atît el cât și ai săi.*

In societate s'au înscris până acuma **280 membrii căsătoriți și 60 membri juni tineri.** Dintre cei bătrâni unii au vârsta de 50 - 70 ani.

Societatea se pregătește a-și procura un steag național cu chipul Marelui Erou dela Călugăreni „Mihaiu Viteazul", pe care având-l, îl va sfinți cu pompa cerută și-l va păstra cu vrednicie, ca un adevărat „Simbol național" (semn mântuitor) românesc.

Membrii societății înscriși au și depus jurământul de credință pentru societate și scopurile ei sfinte.

In 18 Iulie a. c. s'a ținut *adunarea generală ordinară*, când s'au ales din nou pe un an membrii de conducere a Societății arcășești și anume: ca președinte s'a reales înv. dir. Mihail Cotul, iar ca secretar-cassar Mihail Petrea Cotul; directorul gospodarilor: Pantelemon Plorașiu; ajutorul direct.: Ion Domide; sfătuitori: Grigore Sas și Gavrilă Sim. Sângeorzan; căpitan de arcași: tinerul Victor Pop și adjutantul lui: Ilisie Cotul; comandanții de cete: Ion Filipoi I. Samson și Alexă Danilă, stegari: Macedon Grapini și Octavian Pătrășcan; controlori activi: Gerasin Popirțiac și Ștefan Flămând, în rezervă: Florian Alex. Cotul și Petru Filipoi; judecători activi: Luca Moisii, Cifor Șott și Leonte Popirtiac, în rezervă: Samson Grapini și Petru Mureșian.

Sentinelele.

NOUTĂȚI

Sărbătorire. Dl Dr. *Vasile Bologa*, fost ani îndelungați Director al „Școalei Civile de fete" cu Internat, a Asociațiunii, la Sibiiu, — iar după războiu Director al Liceului de fete din Sibiu (prefăcut din Școala Asociațiunii), cu începutul acestui an școlar, a trecut în penzie. Dsa a împlinit 40 de ani de profesorat și 30 de ani de Director, așadar o lungă carieră în slujba migăloasă și frumoasă a școlii, și încă în a ramurei ei celei mai gingașe: a creșterii copiilelor. Și a împlinit totdeauna slujba cu sfințenie și cinste model. — Din prilejul trecerii la penzie a fost sărbătorit în 27 Nov. prin un festival cu cântări a corului fostelor dsale eleve și cu vorbiri rostite de d. prof. I. U. Soricu și o elevă, scoțând la iveală toată vrednicia sărbătoritului. Sara banchet la Bulevard, cu vorbiri închinătoare muncii drepte și de laudă a celui retras în odihna prea vrednicită.

*

Răscumpărare. Din prilejul sărbătorii Sfântului Nicolae bunul împărțitor de daruri celor mici și celor lipsiți (6 Dec.), — ne-a venit zilele astea la redacție o drăguță copiliță, fiica dlui Nicolae Prația, Directorul Orfelinatului din loc și prof. dě muzică, și ne-a adus următoarea drăgălașe scrisoare:

„Dle Redactor! Luni în 6 Dec. e ziua tatălui meu, despre a cărei sărbare chibzuind noi, tatăl meu ne-a zis, că mai bine am face, după pilda sfântului Nicolae, o faptă de milostenie... Și mi-a dat 360 Lei, pe care vi-i aduc, punându-i la îndemână, drept răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică a tătiului meu, *ca ajutor la îmbrăcămintea de Crăciun a celei mai bune și sărace fetițe* dela Școala primară de fete din Orăștie..."

Orăștie, 20 Nov.

Margareta Lia Prația.

Ce frumos e drumul pe care a pornit drăgălașa copiliță... Am trimis suma la Direcțiunea Școlii primare de fete din loc, — anunțând prin aceasta răscumpărarea felicitărilor de ziua onomastică a d-lui Nic. Prația.

*

Două știri rele pentru noi... Ziarul „Universul" din București arată, că Directorii ziarelor de acolo s'au adunat zilele astea la sfat, căci li-s'a făcut cunoscut că Fabricele de hârtie iară vor scumpi în curând prețul hârtiei.

In acelaș timp dela poștă se vestește, că, începând cu anul nou, se vor scumpi și plățile la poștă, pentru scrisori, pentru pachete, pentru foi, pentru tot.

Și una și alta din acéste știri îngreunează tot mai mult putința de a răspândi cartea și luminarea prin foi... Și azi cele mai multe foi abia o mai duc de pe o zi pe alta. După o nouă scumpire a hârtiei și a postei, le va fi și mai greu.

*

Săraci săteni nepricepători. Din Iași se scrie, că în satul din vecini Horlești a izbucnit groaznica boală lipicioară de gât „scarlatina" (șarlah ul) care omoare cu nemiluita. Oficiul sanitar din Iași a trimis doctori și agenți să cerceteze satul. Spre marea lor mirare n'au aflat aproape nici un bolnav. Fiecare om despre care li se dase de știre că are bolnav, spunea: Ai meu s'a făcut bine, nu-i acasă... Cineva le-a șoptit: Căutați bine prin casă, că oamenii fără pricepere își ascund bolnavii unde pot, ca să nu-i găsiți, de teamă că-i duceți la spital.

De fapt au găsit că *oamenii își ascunseseră bolnavii în podul casei, până vor trece agenții.* Au găsit 69 de bolnavi ascunși așa în pod. Decât să-i arate doctorului care ar lua măsuri de a scuti macar pe cei din jur de a prinde și ei boala, — sau decât să-i ducă doctorii la spital unde să-i vindece, mai bine *să moară așa, molipsind și pe alții din casă!*

*

„Banca Apărarea Națională", înființată de conducătorii „Ligii Apărării Naționale Creștine" la București, și-a deschis birourile (cancelariile) în Str. Regală Nr 18., București.

*

Vînt turbat a bântuit săptămâna trecută asupra părții de Miază-zi a Americei. A ținut o zi și-o noapte, suflând furios ca din gură de mii de balauri. A făcut stricăciuni mari, prăbușind case și edificii economice mai ușoare, și a făcut să-și găsească moartea sub ele 80 de oameni.

*

Pedeapsa cu moarte, în Italia. Sfatul țării a adus legea prin care crimele cele grele se vor pedepsi și în Italia cu *moarte*, — lucru ce pân' aci nu era. Regele a întărit legea și așa ea întră în viață.

Se scrie și se cere, ca și în România să se aducă legea de a se pedepsi cu moarte păcătoșii cei fioroși, cari omoară par'că din plăcerea de a omorî, — știind că pe ei și așa nu-i omoară nimenea, doar îi pun la muncă silnică în ocnele de sare ale statului.

*

Foc mare a bântuit în noaptea de Duminecă spre Luni în 22 Nov. în com. Sacul, din Bănat. Focul a durat furios 12 ciasuri și a mistuit de tot șase case cu tot avutul din jurul lor. A putut fi oprit în lățire mai departe numai după ce au ajuns într'ajutor pompierii (focarii) din Caransebeș și Lugoj, cărora li s'a cerut ajutor. — Sunt pagube de 7—8 milioane lei.

*

Vezuviul iar aruncă foc! Din Roma se telegrafiază la 27 Nov., că uriașa gură de răsuflare a pământului, vulcanul „Vezuviu" de lângă Neapol, iar și-a deschis fiorosul gât spre a azvîrli în văzduh rîuri de foc și de peatră topită în cuptorul grozav din peptul său. In acea noapte, un uriaș nor roșu s'a arătat pe cer: era oglindirea flacărilor ce se ridicau din gura vulcanului, urmate de lava (petri topite) și de nori groși de fum prin cari țișnesc limbile roșii de flacări.

*

Un munte potoape un sat. Lângă Nissa (în Franța) în urma ploilor prea multe, o pătură uriașă de pământ s'a deslipit, fugind în jos asupra satului care odihnea de sute de ani la poalele lui. A îngropat aproape tot satul. 50 de oameni și-au aflat moartea. Că nu au murit toți, e, că părți mai mici din munte începuseră a luneca de câteva zile și cei mai mulți locuitori, temându-se de rău, se refugiaseră în alt sat. Cei mai nefricoși au rămas și pe ei i-a prins potopul acesta singur în felul său.

*

Numărul de Crăciun

al foilor noastre, va fi, ca și în alți ani, bogat și frumos. Cetitorii noștri sunt rugați a ne scrie pe câte-o carte postală, adresa alor 4—5 cetitori buni din comuna lor, ba și din alte comune, dintre cei cari nu au azi „Libertatea", și le vom trimite numărul de Crăciun de probă tuturora. (0) 1-2

*

Conducător de tren, aruncat din tren de călători mișei. In noaptea de 20 spre 21 Nov. în trenul ce mergea spre Chișinău (Basarabia) conductorul Vas. Botezatu a aflat în cl. II. 2 călători (streini din Basarabia) cari n'aveau biletele în rânduială. Fiindcă le-a cerut samă, mișeii l'au prins și l'au aruncat din tren la întrarea în stație, unde nefericitul s'a isbit de niște fiere, încât când l'au ridicat, nu știa de sine.

*

Adventiștii fac siluiri pentru trecere la legea lor cea fărădelege. „Pocăiții" erau cunoscuți lumii, ca „blânzii" și „îndelungrăbdătorii" pământului, ca oameni ce nu ating nici cu vorba, ori macar cu degetul pe alt om pământean, decum să-i facă un rău mai mare.

Ziarele din București aduc o știre care desminte urît această credință bună despre acești oameni. Se scrie anume, că un măestru cismar adventist din str. Iavoreanu, își chinuia rău pe învățăceiul său, copil de sătean din județul Ilfov, pentru că nu voia să treacă și el la „credința cea nouă" care ar fi mai bună ca a noastră.

Plângându-se părinții băiatului la poliție, au ieșit la fața locului 2 comisari, dar au găsit prăvălia cismarului închisă, pentru-că era Sâmbătă, iar dumnealor, copii sufletești ai Jidanilor, — nu lucrează Sâmbăta (ca și

Pentru toamnă și iarnă!

Atrag atențiunea on. public asupra *magazinului meu de manufactură* — bine asortat cu cele din urmă noutăți pentru sesonul de *toamnă* și *iarnă*, ca:

Stofe pentru pardesiuri bărbătești și de dame
Stofe pentru paltoane bărbătești și de dame
Stofe pentru costume bărbătești
Stofe și catifele pentru dame
Plușuri, Biberetori, Carakyluri pentru paltoane
Trousouri pentru mirese
Tricotaje, flanele, ciorapi și mănuși
Plapome gata și de comandă.

Articole țărănești:

Postavuri în toate colorile
Postav alb (Abă) pentru pantaloni
Camgarn-uri pentru jachete
Plușuri pentru jachete
Cârpe de jenile
Cârpe de pluș cu ciucuri în toate colorile
Cârpe de bercă cu jenile și mătasă
Cârpe de păr cu ciucuri
Stofe de mătasă pentru șorțuri
Șifoane, Zefiruri, Barchete, Țesături, — precum și
Furnituri potrivite pentru confecțiuni.

Cu prețurile cele mai joase ale zilei

Vasile I. Vulcu
Sebeș (Alba)

(928) 1—4

Jidanii). Știricind oamenii poliției, au aflat pe cismar la o adunare de adventiști, unde ținea chiar el o vorbire, îndemnându-i pe toți *a nu lucra Sâmbăta*, căci aceea e ziua Domnului, nu Dumineca! Poliția l-e arestat ca pe unul ce silește copiii minorenii ca să treacă la legea lui.

*

Nerânduell de postă, ce nu trebuesc lăsate așa. Din Vrăniuț, în Banat, ni se scrie, că „poștarul satului", adecă împărțitorul scrisorilor și foilor ce vin pentru locuitori, nu dă cetitorilor foile până nu-l plătesc câte 5 Lei „drumul lui", — adecă plătesc oamenii mai mult pentru foaie decât dacă ar cumpăra-o...

Și nu-i numai la Vrăniuț așa, că și din alte locuri ne-a venit plângere de acest fel, — doar că nicăieri nu se cere așa mult ca la Vrăniuț.

Asta e mare greșală din partea conducerii comunei. Primăria ar trebui ca ea să oprească aceasta volnicie, — care strică foarte mult răspândirii foilor prin comune.

Acel împărțitor de scrisori e servitorul comunei, cu plată, — și nu are drept a lua dela oameni a doua plată, când le duce o scrisoare, o foaie ceva.

Rugăm pe cetitorii noștri din toate satele, să ne scrie unde se mai întâmplă așa, — căci vom face reclamație (arătare) la Direcțiunea generală (cea mai mare) a Postelor, să ieè măsuri pentru încetarea acestei stări de lucruri.

*

Ceață — ca în Anglia... Nici o țară din lume nu are parte de ceață, ca Anglia. Mările ce o înconjoară par'că ridică din largurile lor mai mulți și mai grei nori de abori, ca alte mări, și acela nu se înalță sus ca să cadă în chip de ploaie ori zăpadă pe pământ, ci se lasă jos peste fața Angliei și plutesc în jurul ei pe mare, jos de tot, încât nu trec două trei luni de zile și auzi de zeci de nenorociri întâmplate pe mare unde vapoarele, cu ori câtă pază și ori cât de încet au mers, s'au ciocnit, neputând vedea naintea lor nici la 100 de pași prin ceața foarte deasă.

Acum se vestește că timp de 2 zile aproape întreagă fața Angliei a fost coperită de uriași nouri de ceață ce se tîrau jos pe pământ, întunecându-l așa de tare, încât ziua a trebuit să se aprindă lămpile pe ulițí. Trenurile au putut merge numai încet de tot, totuși s'au întâmplat ciocniri. In marele port (stație de corăbii) Hamburg, orice viață a stat pe loc în acele zile. Nici un vas nu cuteza să plece, iar cele în largul apelor, s'au oprit acolo.

CALENDARUL NAȚIONAL

al „FOII INTERESANTE", pe 1927,

este gata, și s'a început trimiterea lui celor ce l'au cerut.

Are, pe lângă partea calendaristică, toate datele și îndrumările ce le așteaptă cetitorul dela un Calendar: Posta, Telegraful, Telefonul, Scala timbrelor, Sărbătorile naționale; Mersul vremii și Povețe economice la fiecare lună, — și celelalte.

Ilustrații (chipuri) are pe cari nu le găsești aiurea: Chipul ***Căminului Cultural dela Iași*** atâta cât era lucrat la 1 Octobre 1926: zidite 3 etage (al 3-lea rând peste cel de jos). E o bucurie a-l vedea. Ziditorii lui, vrednicii studenți muncitori, se văd prin ferestri și pe zidurile în lucrare! Un chip al acestei *„Case a nădejdilor noastre"*, împodobește învălitoarea Calendarului, altul, mai mare, în lăuntru.

Aduce apoi fotografiile (chipurile) celor ***10 deputați ai Ligii Apărării Naționale Creștine,*** întâia ceată a acestor luptători creștini, care a străbătut în Parlament, în frunte cu Steagul Nou ridicat de „Ligă", ca însoțirea celor ce vor să vadă aici o Țară Românească cu adevărat a Românilor, și nu ca azi mai mult a străinilor, mai ales a Jidanilor.

Incolo felurite vederi din țară și din lumea mare, — apoi cetiri alese, poezii, schițe, nuvele, poporale ș. a.

☞ Cum se vinde Calendarul?

1 Calendar singur: ***cu 16 Lei.***

Trimise pe poștă, franco-recomandat, *fiind azi plata la poștă mult scumpită față de trecut,* calendarele se trimit cu următoarele prețuri:

1 până la 5 exemplare, cu 20 Lei unul.

Dela 6—10 cu *15 Lei* unul.

Dela 10 în sus, cu ***12 Lei 50 bani*** unul, și peste prețul tuturora laolaltă socotit, se adaug 6 Lei taxa de postă recomandat. (Așadar pentru 10 exemplare trimiți ***125 Lei*** și 6 Lei recomandurea, de tot ***131 Lei;*** — pentru 20 exemplare *256 Lei*, și așa mai departe).

Toate se dau la postă recomandat, adecă asigurate că nu se vor perde pe postă și că ajung negreșit la mâna celui în drept.

Se trimit de aici în șirul în care vin cererile.

Fără bani nainte veniți, nu se trimit. — Numai abonaților noștri vechi, cari au foaia de ani de zile și au plătit-o cinstit, le trimitem, la cerere, câte 10—15 ex. pe cari să le plătească după vânzare, — oprindu-și 3 Lei la fiecare exemplar vândut, pentru osteneala lor. — Le vând cu 16 Lei unul.

A se trimite bani și cereri la:

Admin. „Libertatea"
Orăștie (jud. Hunedoara).

(0) 5—

Au sosit mărfurile de Crăciun!

Mare depozit de **ghete de zăpadă și de galoși** în toate **mărimile** și de toate **prețurile** și blăniță de iepure de Congo, pentru șoșoni.

Toate ghetele de piele se vând cu preț scăzut foarte, — **fără concurență!**

Mare depozit de ghete de piele pentru domni și dame, precum și genți reticule, cu prețurile cele mai joase

Toate părțile necesare pentru ghete negre și colorate, în soiuri de piele indigenă și streină, — precum și **material de tălpi** clasa întâi, — cu prețuri solide de zi.

Ghete de zăpadă și galoși purtați, se primesc spre reparare și se repară ieftin și fără greș, în:

Depozitul de piele și de Ghete de fabrică:

RUDOLF KOOTZ, Orăștie.

(933) 2–5

Șofer

caută post. A se adresa la:
IOSIF DIMPER,
șofer în Dobra (j Hunedoara).

(937) 1-1

Altoi de viță

și tot felul de ***viță de vie*** direct producătoare, bogată în rădăcini, de 1 și 2 ani, mai departe Riparia și viță de vie de 1 și 2 ani cu rădăcini, din aceleași soiuri viță netedă, se poate procura pe prețurile cele mai ieftine, la via

I. Szücs,
Diosig, 31 (în Bihor).

(934) 1—15

— Preț-curent gratuit și franco —

E aci Crăciunul! **Aci Anul-Nou!**

Pentru sezonul de iarnă, recomand on. public:

prăjiturile mele pentru ceai,
bomboanele mele de ciocoladă
și în deosebi
delicioasele „Figaro"-uri.

La comande speciale pregătesc torte de sărbătoare pentru ziua numelui, nunți, etc. — Zilnic prăjituri de cofetărie proaspete; cafea cu lapte și neagră.

Pentru cadouri se capătă gustoase „Krampus"-e de diferite mărimi.

Cu stimă: **Ștefan Recska, cofetar, Orăștie.**

(936) 1-1

Se caută moștenitorii

lui *Nicolae Grigoroi*, **de fel din Orăștie, dus la America, — care a răposat de curând în Warren, Ohio. Rudele mai apropiate să ne trimită la redacție adresa lor spre a o trimite la America pentru a se arăta cine are drept de moștenire a lucrurilor rămase după numitul.**

(925) 2—3

Bucătăreasă, servitoare, vizitiu.

(927) 2—2

La Școala de Agricultură din Geoagiul-de-jos (j Huned.) se caută un ***bucătar*** sau ***bucătăreasă*** și una ***servitoare,*** pentru bucătăria elevilor, precum și un ***vizitiu*** (cocișiu) la cai de lux.

Condițiunile de plată se stabilesc la Direcțiunea școlii.

Moară de vânzare.

Se aduce la cunoștință, că *Moara țărănească* din comuna Turdaș (lângă Orăștie) cu motor de 20 HP sistem Pieva E mânat cu petrol, situată între 3 comune, este de vânzare. E în bună funcțiune; se poate vedea zilnic în lucrare. Doritorii se vor adresa la fața locului sau subscrisului.

Se vinde pentru neînțelegerea între cei doi tovarăși.

Samoilesc Nicolae
Turdaș, p. Orăștie.

(931) 2—3

Petrii de moară

franțuzești, legate din bucăți, pentru mori cu aburi, gaz sugativ, etc. și pentru mori de apă dintr'o bucată, se capătă cu preț moderat și plătibile și în rate, la Depozitul de lemne de construcții, țiglă etc. al subscrisului:

Teodor Vulpe,
Orăștie (j Hunedoara)
Telefon: Depozit Nr. 30, Locuință 29

(916) 4—6

2 învățăcei

se primesc la meseria de *tăbăcar* a subscrisului. Să aibă vîrsta dela 15 ani în sus, școala primară cel puțin.

Arthur Schmidt
m. tăbăcar, Orăștie

(933) 1-3

De vânzare

(882) 10—

în Orăștie: o casă la piață, constătătoare din vre-o

16 camere de locuit,

apoi **grajduri** bune pentru 15—20 capete de vite, lemnării spațioase, cotețe mari pentru porci, **șură mare** pentru cară, căruțe și fântână în curte. Casa este cu etaj, cu 2 localuri de prăvălie sub ea, cu front la piață și situată în colț a trei străzi, cu două intrări. Curtea e despărțită prin o curte mare economică. Podurile locuințelor și a lemnăriilor sunt anume pregătite pentru păstrarea mai multor vagoane de bucate. Sub locuințe se află pivnițe mari și bine construite. Curtea, parte e asfaltată, parte pardosită cu piatră. Casele bine situate, se vând din mână liberă, fără nici o sarcină pe ele.

Informații se pot lua dela proprietarul casei din *Piața Regina Maria, Nr. 30, din Orăștie.*

Ucenic

care să aibă cel puțin 4 clase de școală primară, dar va fi preferit (primit mai întâi) unul cu clase de Liceu, — se primește în prăvălia subscrisului. Primește toate celea.

Const. Luțai,
comerc. Bonțești, p. Gurahonț (jud. Arad).

(928) 2—2

Mașină de îmblătit

fabricat Hoffer-Schrantz, de 8 H. P., folosită puțin, în stare foarte bună, — e de vânzare. Adresa o dă Redacția foii. (929) 2-2

O casă *cu drept de cârciumă,* se vinde

din mână liberă. Chiar în anul acesta s'au început tăieturi în pădurile expropriate de acea comună și lemnele nu se pot transporta decât *prin acea comună*; E pusă și condiția că cu bonurile date de firmă, nu se poate cumpăra nimic dintr'altă parte decât dela acea casă. Altă crîșmă în comună nu este! Se vinde din cauză că proprietarul e bătrân. Informațiuni mai detailate se pot da de: *Bucur Oprean* în *Ciopea*, p. Hațeg. (400) 2-2

Cel mai bine asortat depozit de

CRUCI ȘI MONUMENTE

petri negre de granit de Svedia, marmoră albă și albastră,

precum și alte soiuri de petri, cu prețuri scăzute.

Simion Ștef, m. pietrar Orăștie, Calea Mih. Viteazul.

(935) 1—10

Beția

Cine voește a scăpa de patima aceasta urîcioasă, să întrebuințeze *„Antibetinul Vértes"*, scutit legal, preparat de mult încercat, care desgustă bețivul de beuturi spirtuoase. Fiind fără gust, se poate da pătimașului fără știrea sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 300 lei prin ramburs.

Boale de STOMAC

de tot felul ca: lipsa de apetit, mistuirea grea, catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, sgârci de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului, se înlătură prin

Esența de STOMAC „Vértes"
4 sticle 450 Lei prin ramburs.

— Spese poștale și ambalaj în regie proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB" Nr. 33, Lugoj, Banat.